

התבשיל בתוך הכירה? (18)

אלא ודאי, מוכח מדברי רב חלבו דמתניתין להחזיר תנן.

דוחה הגמרא: לעולם יתכן שרב חלבו מפרש שהמשנה מדברת בדיני שהיה ולא בדיני חזרה, והא דמקשינן דבכירה גרופה מה לי תוכה ומה לי על גבה?

התירוץ הוא: **מי סברת כי רב חלבו, המחלק בין תוכה לעל גבה, ארישא קאי?** על מה שנאמר ברישא, שצריך להשהות על כירה גרופה וקטומה, ומתוך כך קשה לך, הרי בשהיה על גרופה אין חילוק בין תוכה לעל גבה.

אלא רב חלבו, **אסיפא קאי**, על מה שאמור

בסיפא: **ובית הלל אומרים, אף מחזירין את התבשיל לכירה גרופה.** ועל כך אמר רב חלבו **אמר רב חמא בר גוריא אמר רב:** מה שאמרו בית הלל שמותר להחזיר לכירה גרופה, **לא שנו זאת אלא להחזיר על גבה.** אבל להחזיר תבשיל לתוכה, **אסור.** (19)

אבל לשהות בכירה גרופה וקטומה, אין חילוק בין תוכה לעל גבה, ושניהם מותרים.

ומביאה הגמרא ראייה כמאן דאמר "לשהות" תנן:

תא שמע: שתי כירות המתאימות, המחוברות יחד, וקיר של חרס מפריד ביניהם. **כירה אחת** מהן היא **גרופה וקטומה, ואחת,** הסמוכה לה, היא **כירה שאינה גרופה ואינה קטומה**—

רש"י בסמוך [ד"ה גבה] מבואר כהטור.

18. רש"י מפרש, שלמאן דאמר להחזיר תנן, מותר להשהות על כירה שאינה גרופה, ועל זה אמר רב חלבו שלהשהות בתוך הכירה שאינה גרופה זו הטמנה ברמץ. אבל למאן דאמר לשהות תנן, אין חסרון בהנחת הקדירה בתוך הכירה שכן אם הכירה גרופה אין בה חשש הטמנה. וכתב **בחידושי הר"ן**, שרש"י לשיטתו, דמפרש שהפרק כאן מדבר גם בדיני הטמנה, ולכן סבר שהנחת קדירה בתוך כירה שיש בה גחלים הוי הטמנה. והוסיף **השיטה להר"ן** בשם **הרא"ה**, דאף שבתנור מצינו שאם מניח בתוכו הוי הטמנה למרות שהוא גרופ וקטום, היינו משום שהבלו רב, אבל בכירה, שאינה חמה כל כך אם אין בה גחלים, אינו נקרא מטמין.

והתוס' מפרשים דלמאן דאמר לשהות תנן לא מיסתבר לחלק בין שהייה על גבה לבתוכה. וביארו **התוס' רא"ש** ו**הר"ן**, כיוון שהנחת

הקדירה נעשית בערב שבת אין סברא לחלק בכך, כיון שממילא אין בכירה הטמנה וכל החסרון הוא מיחזי כמבשל, וזה לא שייך בערב שבת. אבל למאן דאמר להחזיר תנן, והיינו בשבת עצמה, יש מקום לחלק בין על גבה לבתוכה, שבתוכה הוא מיחזי כמבשל ועל גבה לא. וראה בר"ן שהוסיף וביאר מדוע רש"י לא יכל לפרש כהתוס'.

19. לפירוש רש"י במשנה, שהחשש בחזרה לכירה שאינה גרופה הוא משום מיחזי כמבשל, צריך לומר שלהחזיר לתוכה יש חשש מיחזי כמבשל יותר מלהחזיר על גבה. אכן הר"ן נקט שלדברי רש"י מסקנת הגמרא שהחילוק בין מחזיר לתוכה לעל גבה הוא שבתוכה הוי הטמנה לכתחילה [למרות שהכירה גרופה], ועל גבה לא. ודלא כמבואר להלן לח ב ד"ה מחזירין. עי"ש.